

Kenmerken

- Goudbruine rug en witte buik
- Grote, afgeronde oren
- Grote ogen
- Lange staart (langer dan het lichaam)
- Wegen 14 tot 35 gram
- Van kop tot romp 75 tot 100 mm groot

Weetjes

- Het is een nachtdier
- Klimt tot 5m in een boom
- Bosmuizen graven een gangenstelsel ca 10 tot 50cm onder de grond
- Op menu staan zaden, paddenstoelen, bessen, mos, slakken, kevers, regenwormen
- Bij bosmuizen duurt de dracht 23 tot 26 dagen. Toch hebben de meeste vrouwtjes maar 1 of 2 nestjes jongen per jaar. De grootte van het nest kan variëren van 2 tot 9 jongen.

Kenmerken

- lange pluimstaart
- grote, zwarte ogen
- bovendelen en staart variabel van kleur: van rood over bruin tot zwart (soms enkel de staart; in naaldbossen vaak meer zwarte omdat dat beter zou camoufleren) en soms zelfs zandkleurig of grijs, en zelden komen er ook albino's voor
- in de winter zijn oorpluimpjes en pels grijzer op de flanken, rug en kop

Weetjes

- Uit literatuurgegevens is bekend dat paddenstoelen een belangrijke voedselbron zijn voor de eekhoorn, zeker in periodes waarin andere voedselbronnen schaars zijn. Naast bovengronds groeiende paddenstoelen, worden ook ondergronds groeiende soorten opgegraven en gegeten
- Eekhoorns nestelen graag in boomholtes, waarin ze goed beschermd zitten. De ingang moet maar 5 cm zijn om binnen te geraken, wat vaak het geval is bij oude spechtenholen. Bij gebrek hieraan bouwt de eekhoorn een bolvormig nest in een boom of grote struik.
- Het is niet duidelijk waar het woord eekhoorn juist vandaan komt. De wetenschappelijke naam *Sciurus vulgaris* is wel goed gekozen. *Sciurus* komt van het Oud-Griekse 'skia', wat zoveel betekent als 'schaduw', en 'oura', Oud-Grieks voor 'staart'. Een eekhoorn is dus een dier dat in de schaduw van zijn staart zit.

Kenmerken

- compact, gedrongen beestje (35-45 cm)
- zandkleurige tot grijsbruine vacht
- kort wipstaartje met witte onderzijde en zwarte bovenzijde
- lange, lepelvormige oren
- donkerbruine iris

Weetjes

- Net als de meeste andere zoogdiersoorten verspreiden konijnen geurstoffen via speciale klieren. Bij de anus zitten zo bv. de anaalklieren. Die klieren geven de keutels een geur mee waaraan een ander konijn dat de keutels besnuffelt, kan ruiken of de keutels werden geproduceerd door een jong of een oud konijn, door een mannelijk of vrouwelijk konijn. Konijnen kunnen aan de keutels van vrouwtjes ruiken of ze in een vruchtbare periode zijn.
- Het wilde konijn kwam vanuit Spanje en Frankrijk naar het noorden omdat edelen ze uitzetten bij hun kasteel in afgesloten gebieden, voor het vlees en konijnenbont. Van de 16de tot de 19de eeuw verspreidde het konijn zich over alle zandgronden. Ook de geestelijkheid had in die dagen wel wat met konijnen. In Zuid-Franse kloosters werden tamme exemplaren als huisdier gehouden. Sommige monniken hadden de gewoonte om pasgeboren konijnen te eten en zo de vastenregels te omzeilen. Hun argument was dat die jonge dieren eigenlijk waterdieren waren, omdat ze net uit het baarmoedervocht kwamen en dus gelijk konden worden gesteld met vis. En vis mochten de monniken wel eten in de vasten, vlees niet.
- Een vrouwtje konijn is een voedster, een mannetje een rammelaar en een jong een lamprei.

Kenmerken

- roodbruine rug en flanken
- keel en buik wit, (soms) grijs of (zelden) bijna zwart
- lange, rosbruine pluimstaart (vaak met witte eindpunt, soms zwarte punt)
- puntige, opstaande oren, achterzijde zwart
- lengte zonder staart ca. 67 cm (staartlengte tot 50 cm)

Weetjes

- 80% van de vossen sterft in het eerste levensjaar, vooral door jacht, verkeer en stroperij. In het wild worden vossen maximaal 12 jaar.
- De vos heeft aan beide kanten van de staart geurklieren. Eén paar zit vlak boven de anus, een ander boven op de staart. De afscheiding van die laatste klier zou de geur van viooltjes hebben en wordt daarom de vioolklier genoemd.
- De vos speelt de hoofdrol in tal van verhalen. Het bekendste is ongetwijfeld het middeleeuwse epos [Reinaart de vos](#). Maar de vos toont ook zijn sluwheid in de fabel [‘De raaf en de vos’](#) van Jean de La Fontaine en in het boek [‘De fantastische meneer vos’](#) van Roald Dahl. In televisieprogramma’s en in tekenfilms voert de vos eveneens zijn listige kunstjes op. Denk maar aan [Lowieke uit de Fabeltjeskrant](#) of [Robin Hood](#).

Kenmerken

- vleeskleurige neuspunt (donker bij boommarter)
- vacht is overwegend lichtbruin, ondervacht is wit
- opvallend witte (uitzonderlijk roomkleurige of gele) keelvlek
- de keelvlek loopt door tot op de voorpoten
- lange, donkerbruine staart en zwartbruine poten

Weetjes

- Territoria worden intensief afgebakend met geursporen door uitwerpselen en urine, maar ook via de specifieke geurkliertjes die uitmonden aan de onderzijde van de eeltkussens van tenen en voetzolen. Bij elke stap wordt daarbij een zekere hoeveelheid geurstof op het substraat gestempeld. Waar vaak gelopen wordt, zoals nabij goede dagrust- en nestplaatsen, ontstaan aldus geurpadjes.
- De steenmarter speelt de hoofdrol in Floere het Fluwijn (1951), één van de bekendere werken van Vlaamse heimschrijver Ernest Claes uit Zichem.
- Van de haren van marters worden de beste penselen gemaakt.

Kenmerken

Ree

- 60-75 cm hoog, 95-140 cm kop- romplengte
- zomervacht: zandgeel tot roodbruin; wintervacht: grijsbruin tot zwart
- opvallend grote oren en grote ogen, geen staart
- spitse snuit met zwarte neus, witte kin
- eenvoudig gewei, meestal twee tot drie punten, ongeveer 25 cm

Weetjes

- Een eenvoudig gewei, meestal 2- 3 punten. In de winter groeit het gewei onder een basthuid. Deze wordt afgeschuurd tussen maart en juni. Tussen oktober en januari wordt het gewei afgeworpen.
- De witte vlek op het achterwerk van het ree noemt een spiegel. De spiegel heeft een andere vorm bij mannetjes en vrouwtjes. Bij de reebokken is de spiegel niervormig. De geiten hebben een hartvormige spiegel door de aanwezigheid van een 'schortje'. Dit is een wit haarbosje dat tussen de achterpoten naar achteren steekt. Het lijkt op een staart maar is het niet. Bij gevaar wordt de spiegel groter. Daarmee waarschuwen de reeën elkaar en kunnen ze elkaar makkelijk volgen bij het wegvlugten.
- Reeën kennen een verlengde draagtijd (verlate implantatie in de baarmoeder) om te voorkomen dat de jongen in de winter geboren worden. Na de bevruchting wordt de ontwikkeling van het embryo voor 18 weken tijdelijk gestopt. Vanaf half december ontwikkelt het embryo zich verder. De jongen worden dan geboren eind mei- begin juni.
- Reeën leven meestal alleen. In de winter worden 'sprongen' gevormd: één of enkele nauw verwante geiten met hun nakomelingen en eventueel één bok.
- In de lente en de zomer hebben zowel de bokken als de geiten een eigen territorium. De territoria van de bokken overlappen niet.

Kenmerken

Mol

- cilindervormig lichaam (11 - 16 cm)
- slurfvormige snuit (zonder snorharen), geen uitwendige oorschelpen
- schopvormige voorpoten, brede graafpoten met lange nagels
- zwartgrijze, fluweelzachte pels
- kort staartje (2 – 4)

Weetjes

- Mollen eten veel regenwormen. Vindt hij er één, dan hoeft hij die niet direct op te eten. Door een beet in de kop, kan hij de worm verlammen. De verlamde wormen worden dan opgeslagen in de tunnel en voor later bewaard, tot 1000 regenwormen.
- Doordat mollen in smalle tunnels onder de grond leven, zitten ze voortdurend in een omgeving met veel koolstofdioxide en weinig zuurstof. In 2010 ontdekten wetenschappers dat mollen grote hoeveelheden koolstofdioxide kunnen verdragen en hierdoor hun eigen uitgedemde lucht opnieuw kunnen inademen zonder te verstikken.
- Op jaarbasis eet een mol 36 kg regenwormen, op een uur tijd kan hij tot 15 kg aarde verplaatsen en hij kan zijn gehooropeningen afsluiten zodat er geen aarde kan in geraken.
- Graven doet de mol met voorpoten waaraan zes vingers zitten. De mol heeft een extra graafduim waardoor hij meer aarde in één keer weg kan scheppen.

Kenmerken

Haas

- kop-romplengte van 50 tot 65 cm en gewicht van 2,5 tot 6 kg.
- grijs- of geelbruine rugvacht
- witte buik en bleekgele wangen
- lange oren met zwarte tippen
- tijdens het lopen houdt hij zijn korte staart naar beneden gericht waardoor je de zwarte bovenkant kan zien.

Weetjes

- De hazen komen oorspronkelijk uit de Centraal Aziatische grassteppen, maar hebben zich met de ontbossing westwaarts verspreid. In West-Europa komen ze voornamelijk voor in het open cultuurgebied.
- Overdag houdt de haas zich schuil in een zelfgegraven ondiep kuiltje in de grond, het 'hazenleger'. In de winter maken ze gebruik van het bos als schuilplaats.
- De haas is een planteneter en voedt zich met jonge grassen, granen, onkruiden en allerlei akkergewassen.
- Hazen zijn vooral 's nachts en in de vooravond actief, maar gedurende voorjaar en zomer ook in de schemering en overdag. De haas is wijd verspreid in Vlaanderen. Hij is enkel afwezig in verstedelijkte gebieden, voornamelijk rond Brussel en Antwerpen.

Kenmerken

Everzwijn

- groot, krachtig, massief hoefdier
- ruwe, lichtgrijs-roodbruine tot grijs-zwarte, borstelige vacht
- biggen hebben een geelbruin gestreepte vacht (pyama)
- mannetjes hebben een paar stevige, tot slagstanden uitgegroeide hoektanden
- snuit eindigt in platte, schijfvormige neus

Weetjes

- Zwijnen zijn sociale dieren en leven grotendeels in groepen: de rottes. Een rotte bestaat uit een aantal volwassen zeugen, jongen (de frislingen) en tweejarige dieren (de overlopers). Een rotte kan bestaan uit enkele tientallen dieren.
- De haren van een wild zwijn worden vaak gebruikt voor verfkwasten.
- In de christelijke iconografie staat het wild zwijn voor wellust.
- Wilde zwijnen nemen regelmatig een modderbad (een zoel) om hun huid en vacht in een goede conditie te houden. Het laagje modder dat na het bad op de huid blijft zitten, wordt verwijderd door tegen bomen aan te schuren. Met de modder worden ook parasieten verwijderd. De schuurbomen staan vlakbij de zoelplaatsen, zijn 50 à 60 cm boven de grond afgeschuurd en door het veelvuldig gebruik verkleurd en gepolijst.
- De hele lichaamsbouw maakt de indruk van een wig. Die wigvorm maakt bewegen in een dicht bos gemakkelijker. Ze is ook een mogelijke verklaring voor de naam voor mannelijke zwijnen (keilers). Het Duitse woord voor wig is namelijk 'keil'.

Eikelmuis

Kenmerken

- vrij forse slaapmuis (neus tot staartpunt: ca. 20-30 cm)
- grijsbruine vacht, opvallend zwart ‘zorro-masker’
- sterk behaarde, lange pluimstaart met een zwart-witte penseelpunt
- grote, ronde oren

Weetjes

- De naam ‘eikelmuis’ is afgeleid van de wetenschappelijke naam *Eliomys quercinus* (Quercus = eik). Eikelmuizen komen onder andere – maar zeker niet uitsluitend – voor in eikenbossen, op voorwaarde dat er voldoende dicht struweel aanwezig is om veilig in te foerageren en nestelen, zo vermijden ze concurrentie..
- Net als de andere slaapmuizen, rolt de eikelmuis zich tijdens de winterslaap op in haar staart.
- Autotomie is het vermogen van sommige dieren om lichaamsdelen af te werpen als ze worden aangevallen of vastgehouden. Dit verschijnsel is vooral bekend bij hagedissen waarbij de staart kan afbreken. Maar ook bij eikelmuizen kan de staartheid afritsen om op die manier aan een belager te ontkomen.

Eikelmuis

Kenmerken

- spitse, donkere snuit (reukzin is zeer goed ontwikkeld) met scherpe tanden
- kleine ogen (egels zijn bijziend), korte oren (maar egels horen zeer goed)
- rug en flanken bedekt met 6000 tot 9000 bonte stekels
- kop, buik, poten, borst en keel begroeid met dunne vacht van lang, stug haar
- kort staartje

Weetjes

- Egels kunnen een snelheid van 2 meter/seconde halen.
- Ze worden doof, kaal en blind geboren, maar al een uur na de geboorte beginnen de stekeltjes door de huid te prikken. Na twee weken gaan hun oogjes en oortjes open.
- Een volwassen egel heeft ongeveer 6.000 – 9.000 stekels op zijn rug en flanken. Deze gaan gemiddeld ongeveer 18 maanden mee.
- Tijdens de winterslaap kunnen egels tot 40% van hun lichaamsgewicht verliezen. Hun lichaamstemperatuur daalt dan van 36 °C naar 1-5 °C, hun hartslag van 190 naar 20 slagen per minuut en de ademhaling naar eens in de 2 tot 3 minuten.
- De egel is ons enige zoogdier dat zich oprolt bij gevaar. Enkel een das is met zijn stevige klauwen in staat om de egel te ontrollen en op te eten.
- Egels kunnen tot 8 jaar oud worden. De leeftijd van een dode egel kan worden vastgesteld door de groeilijnen in de onderkaak te tellen.
- Een egel kan tot 40 slakken per nacht eten.
- Egels kunnen per nacht een paar kilometer afleggen.
- Een gezonde volwassen egel weegt tussen de 800 en 1200 gram.